

eene is voor het lichaam, het andere voor de ziel en zoo voor den ganschen mensch. Jakobs dronken drinkt men voor een tijd; zij lesschen den dorst slechts betrekkelijk. Maar wie van Jezus drinkt, die drinkt voor de eeuwigheid; zijn laken is volstrekt.

Ach, Jakob met al zijn aartsvaderlijke heerlijkheid kan zijn nakroost niet terugleiden tot de paradijsrivieren Gods. Ook het oude paradijs had zijn rivieren, en het deed water ontspringen voor een wel zeer feestelijken dronk. Toch is zelfs het kristalheldere paradijswater bestemd om onder 's menschen voet te verdwijnen; de paradijsbronnen zijn bestemd om te verdrogen. Want indien de mensch in het paradijs zijn God zuiver dient, en uit Zijn handen drinken wil het water des levens, dan zal hij eenmaal opgroeien tot die volkomen heerlijkheid, waarin „buik en spijs zijn te niet gedaan“; de mensch eet en drinkt wel in zijn begin, maar moet eens er boven uitgroeien, totdat hij niet meer drinkt naar het vleesch. Adam heeft die ontwikkeling tot het waterlooze leven gestoord door zijn zonde. En nu moet de mensch drinken; onder doornen en distelen moet hij graven en boren naar een verborgen waterstroom; en elke boring, elke dronk, bewijst hem, dat hij nog niet verlost is, en dat de moeilijke kringloop der natuur en der tijden nog niet is overwonnen in de opstijging tot het nieuwe, waterlooze paradijs. En straks komt wel Jakob in de wereld, en hij heet wel Israël, en hij wordt wel met zijn volk erfgenaam van paradijsbeloften, maar hij drinkt, hij drinkt en zijn slaven en beesten slurpen met hem water om den dood zich van het lijf te houden. Wat is armer dan te moeten drinken, om te vechten tegen den dood? Jacobs dronk is wel genade, want hij heeft hem verbeurd. Maar die dronk is ook prediking van oordeel: Jakob is nog niet verlost. Jakob kan dat oordeel niet overwinnen; de put, waaruit koningskinderen en kameelen sinnen slurpen, lacht hem uit. En zie, nu komt Christus Jezus zelf. Hij komt, en alle dagen dringen hem naar dien zwarten dag, waarop hij zal kreunen, neen, roepen met groote stem: Mij dorst. De Jakobsbronnen zullen voor den Christus dan ontgankelijk zijn. En daardoor zal hij voor Zijn geestelijk Israël alle Jakobsbronnen annexeren tot den dag toe, waarop hun „buik en spijs“ en drank zijn „te niet gedaan“, opdat hij uit de afgronden, die Jakob niet aanboren kon, ophale het eeuwige levend water voor zijn volk. Dat is Christus' meerderheid: Jakob wint, maar Christus overwint den tijd; Jakob zet de geschiedenis voort, Christus brengt ze tot volmaking. Jakob drenkt en maakt den pelgrim zeer moe; Christus drenkt en brengt hem in het Vaderhuis.

Ja, het is hier meer de aanschouwelijkheid, dan de strenge redeneering, die de adventsgeachte naar ons heen brengen wilde.

Maar wij hebben juist uit die aanschouwelijke voorstelling te gereeder kunnen leeren, dat de vergelijkende wijsheid het adventsgeheim niet doorgronden zal.

Het wordt Kersfeest. Dat is te zeggen: wij moeten het wagen met de openbaring alleen.

K. S.

UIT DE SCHRIFT.

De zegen uit Sion.

De Heere zegene u uit Sion, Hij die den hemel en de aarde gemaakt heeft. Psalm 134:3.

In den stillen avond staan de pelgrims, die na de feesten uit Jeruzalem vertrekken, beneden aan Sions muren.

Terugkeerend naar hun eigen stad, dorp of vlek, scheiden ze met heimwee van de stad des grooten Konings.

Ze zingen hun afscheidslied.

En ze doen dat met opgeheven hoofd.

Want ze zingen het bijzonder voor de tempelwachters, voor de dienaren des Heeren daarboven op het heilig Sion, die den God des Verbonds dag en nacht dienen in zijn heiligdom.

Al zingende wekken ze deze mannen op en vuren hen aan om den lof des Heeren te vertellen.

De laatste klanken van het Looft den HEERE! ruischen door het dal en de luisterende, over de borstweringen des tempels heengebogen priesters en levieten vangen ze op.

Dit hartelijk meeleven in hun dienst, dit bezielde getuigenis van Jehovah's Naam doet hun harte goet.

En nu het koor beneden in afwachting zwijgt, stemmen zij daarboven het antwoord aan „en zingen den vertrekkenden de zegenbede toe: De HEERE zegene u uit Sion!“

In verkorten vorm is dit de afoude zegen, dien de Hoogepriester van Israël op het volk legde.

Deze zegen is het inbegrip van alle heil en voorspoed, naar lichaam en ziel, voor tijd en eeuwigheid.

Deze zegen bevestigt de weldaden van het genadeverbond over een iegelijk, die er geloovig onder buigt en hem met vertrouwen aanvaardt.

Deze oude zegenang der priesters heeft nog

niets van haar frissche bekoring en rijken inhoud verloren.

Nog blijft deze bede voor ons de samenvatting van alle heil en genade onzes Gods.

Maar het dan ook op die toevoeging: uit Sion. Daar woonde de HEERE tusschen de cherubim. Daar ontmoette Hij Zijn volk in den weg der verzoening, door offer en bloed.

Op Sion stond de troon der genade.

Daar was ook de bron der genade.

En van Sion af vloede het neder op het volk des Heeren.

Dat alles zag schaduwwachtig op Christus.

In Hem alleen is er ware gemeenschap der verzoening met den Vader.

Nieuw-testamentisch verstaan wil deze bede dus zeggen: dan alleen kan God de Heere u als Bonds-god zegenen met zijn heil, als ge door het oprecht geloof in Christus aanvankelijk deel hebt aan de erve der heiligen, en nu uit Zijne volheid ontvangt genade voor genade.

Het heengaan van Jeruzalem, het teruggaan naar den eigen levenskring viel den pelgrims daarom vooral zoo moeilijk, omdat zij scheiden moesten van Sion, waar de Heilige Israëls in wolken en donkerheid woonde.

Doch nu zingen de tempelwachters in hun zegenbede den vertrekkenden toe: vrees niet; ge kunt uw weg met blijdschap reizen.

De Heere is niet hier alleen, noch blijft hier achter als gij henegaat.

De Heere is overal, want Hij heeft den hemel en de aarde gemaakt.

Zijn gunst is alom verspreid.

De hemel boven u, de aarde onder u toonen Zijn macht en heerlijkheid.

Overal zijt ge dus veilig, zoo ge dien God tot uw God hebt.

Niets kan u van hem scheiden.

Zoo onderwezen en bemoedigd, getroost en gezegend, namen de feestgangers den reisstaf weer op.

Ze voelden het weer: de Heere is bij ons en met ons, gelijk als op Sion. Hij, die hemel en aarde gemaakt heeft.

Met die gedachte konden ze teruggaan naar hun eigen haardsteden.

Nu was het toch niet zoo moeilijk van tempel en altaren, van Jeruzalem en Sion te scheiden, want de zegen des Heeren ging mede en de Schep-per van hemel en aarde woonde daarginds niet minder dan hier.

Alle dingen zijn in 's Heeren hand.

Geen schepsel kan zich zonder Zijn wil roeren of bewegen.

Niets kan van Christus' liefde ons scheiden als we geleerd hebben in Hem ons heil te zoeken en te vinden.

Zelfs kruis en druk zullen medewerken ten goede.

Wat u op den levensweg ook overkomt, vrees niet, volk des Heeren.

Neem met moed den staf ter hand.

Trek vertrouwend voorwaarts.

De Heere kan het doen als een Almachtig God. En Hij wil het doen als een getrouw Vader.

Hij heeft hemel en aarde gemaakt.

F. C. M.

KERKELIJK LEVEN.

Onze vervolgartikelen.

Onze vervolgartikelen moeten voor ditmaal wachten.

Zij zouden ongeveer de heele beschikbare ruimte in beslag nemen.

Noodig moeten wij thans enkele andere zaken bespreken.

De zaak-Ds Brussaard in het reine.

Heuglijk nieuws bracht het verslag van de Classis Haarlem.

Met Ds Brussaard is, gelijk wij trouwens ook verwachtten, alles in het reine gekomen.

Aangenomen werd het volgende voorstel:

„De classis Haarlem, geloozen hebbende het schrijven van de Generale Synode, waarin deze:

1e. hare verwachting uitspreekt, dat de bezwaren van ds Brussaard zullen zijn weggenomen en hij thans zonder voorbehoud zich zal kunnen voegen naar de beslissingen door de Synode in zake de bekende bijzonderheden uit Gen. 2 en 3 genomen; en

2e. aan de classis opdraagt zich te vergewissen of ds Brussaard aan deze verwachting wil voldoen; geboord de door ds J. C. Brussaard uit eigen beweging in haar midden afgelegde verklaring:

1e. dat na de samenspreking met de Generale Synode en de daarna gevolgde correspondentie gevoerd tusschen hem en prof. dr. Ridderbos (waarbij vanwege de Synode uitdrukkelijk is uitgesproken: dat het recht tot het indienen van gravamina door de Synode volmondig wordt erkend;

voorts, dat het woord „klaarblijkelijk“ voor haar allerminst in strijd, doch veel meer synoniem is met „gebaseerd op goede schriftuurlijke gronden“;

wijders, dat betreffende zijn uiteenzetting over het Schriftgezag de Synode zich heeft uitgesproken, gelijk zij deed punt 3, pag. 163 bijlage Acta voortgezette Synode van Assen en „Bezwaar en Antwoord“ pag. 53;

en eindelijk, dat de Synode door haar uitspraak

geenszins alle moeilijkheden van het Schriftverhaal in Gen. 2 en 3 opgelost acht);

thans de aanvankelijk bij hem bestaande bezwaren tegen de uitspraken der Synode inzake den boom der kennis des goeds en des kwaads, de slang en haar spreken, en den boom des levens, zijn weggenomen.

ook al is het,

dat hij ook nu nog enkele uitdrukkingen minder gelukkig gekozen acht, en nog steeds van meening is, dat mede daaruit voortvloeiend veelvuldig misverstand tot betreurenswaardige handelingen geleid heeft;

dat, naar hij meent, de uitspraak der Synode geen centrale waarheid betreft,

en dat de wijze van behandeling geenszins in alles zijn instemming heeft, met name dat de Generale Synode een belijdenis-uitspraak deed, zonder dat de leden der kerken en de mindere kerkelijke vergaderingen zich hierover vooraf rustig konden bezinnen, en dat ten aanzien van zijn persoon hij meent, dat de Synode of het eenvoudig bij de correspondentie had moeten laten of de door haar zelf gewilde bespreking van bezwaren in eigen kring had moeten afhandelen, of anders zijn kerkerad in de eerste plaats had moeten aanwijzen om zich van zijn houding te vergewissen, maar dat hij zich bij een en ander neerlegt, hoewel hij zich het recht voorbehoudt, tot het indienen van een voorstel tot hereniging;

2e. dat hij, in aanmerking genomen het sub 1 genoemde, thans zonder voorbehoud zich kan voegen naar de beslissing, door de Synode, inzake de bekende bijzonderheden in zake Gen. 2 en 3 genomen, en mitsdien deze ook ten grondslag zal leggen aan wat hij in deze zal leeren;

betuigt haar ingenomenheid met deze door ds J. C. Brussaard afgelegde verklaring betreffende de uitspraak der Synode in zake Gen. 2 en 3; terwijl zij niet noodig acht in een beoordeeling van zijn overigens medegedeelde beschouwingen te treden en besluit als haar oordeel uit te spreken:

1e. dat ds J. C. Brussaard hiermede heeft voldaan aan de door de Generale Synode uitgesproken verwachting en

2e. dat er thans voor haar geen redenen meer zijn, te dezzer zake verder met hem te handelen.“

Het is geen wonder, dat de Classis over de verklaring, door Ds Brussaard afgelegd, zich een week heeft willen beraden.

De kern ervan wordt uitgedrukt in de woorden: dat hij in aanmerking genomen het sub 1 genoemde, thans zonder voorbehoud zich kan voegen naar de beslissing, door de Synode, in zake de bekende bijzonderheden in zake Gen. 2 en 3 genomen, en mitsdien deze ook ten grondslag zal leggen aan wat hij in deze zal leeren.

Vergelijkt men hiermee het besluit der Synode „vooreerst aan Ds Brussaard mede te deelen, dat de Synode van de ingebrachte bezwaren ernstig kennis heeft genomen, deze door het antwoord van Prof. Dr. J. Ridderbos genoezaam opgehelderd of wederlegd acht, weshalve zij de verwachting uitspreekt, dat de bezwaren van Ds Brussaard zullen zijn weggenomen, en hij thans zonder voorbehoud zich zal kunnen voegen naar de beslissing door de Synode inzake de bekende bijzonderheden uit Gen. 2 en 3 genomen“; dan ziet men hieruit, dat Ds Brussaard de letterlijke bewoordingen der Synode heeft overgenomen en daaraan volledigheidshalve nog heeft toegevoegd: „en mitsdien deze ook ten grondslag zal leggen aan wat hij in deze zal leeren“ (een uitdrukking, door de Synode bij andere gelegenheden gebruikt).

In dit opzicht is de verklaring van Ds Brussaard geheel konform de uitgesproken verwachting van de Synode.

Wat nog eenigszins tot voorzichtigheid kon maken, was de inlassing: „in aanmerking genomen het sub 1 genoemde“.

Daarom diende wel overwogen, wat dit inhield.

Het eerste deel van het sub 1 genoemde behelst niet anders dan een constateeren van wat de Synode uitsprak.

Daarin kan vanzelf geen bezwaar schuilen.

Daarop volgt, dat „thans de aanvankelijk bij hem bestaande bezwaren tegen de uitspraken der Synode inzake den boom der kennis des goeds en des kwaads, de slang en haar spreken, en den boom des levens, zijn weggenomen“.

Hiervan kan niet anders dan met blijdschap kennis worden genomen.

Zoo is dan de samenspreking tusschen de Synode en hem niet vruchteloos geweest.

Inist de bezwaren, waarop het aan kwam, zijn van hem weggenomen.

En nu houdt hij nog wel enkele bezwaren over. Nog altijd houdt hij enkele uitdrukkingen minder gelukkig gekozen.

Dit kan eenigszins verwondering wekken, waar immers door Prof. Ridderbos werd aangehouden, dat de uitdrukkingen, welke Ds Brussaard hiervoor in de plaats zou willen zetten, beslist onjuist zouden zijn.

Maar enfin, over dit bezwaar kan gevoelig worden heengestapt. Deed men dit niet, dan zou deze ernstige zaak ontfaan in een woordenstrijd. Dat zou natuurlijk onverantwoordelijk zijn.

Een tweede bezwaar geldt de wijze van behandeling ter Synode en van de zaak-Goelkerken en van zijn eigen zaak. Ook dit bezwaar kon men hem veilig laten behouden; wij dit niet een grond-

principe aan den

tigen. In Gereform.

Het em als zijn n

geen c daad toef

Schrift of onze

leervrijheid

Brussaard

Maar, w

waar hij

niet wil

niet zo

zijn, om

nemen.

Daarbij

bij een

Ook he

het indien

hem kwal

Dat rec

Het bel

Het spr

Wij zijn

deze zaak

Reeds l

promis“ i

saard.

Maar d

Ds Brus

behoud

Synode.

De tege

Brussaard

De verk

onderteeke

dis eigene

Na de

is de afloc

= Hoop o

Op deze

saard het

„De cla

te verzoel

het voorst

commissie

pondentie

mensprek

afgezetle

uit den we

weg tot h

te komen.

Begrijpel

stonds in

Het moe

het ingeeft

In het

leven.

En dan

hen, die p

ocniging

meerden.

Geeft me

voor die h

anders ove

Hij schij

tusschen P

hereeniging

Wij kun

deelen.

In deze

betn wel w

Heeft hi

lezen, dat

licht of ee

De bezw

zijn van g

Brussaard.

Wijl Ds l

hij te opti

Er zou f

moeten ver

ten worden

komen.

Een kom

Tenzij zij

gen, dat wi

standpunt

Alleen in

mogelijk.

En heeft

gesteld om

Onze ker

door te gar

Of dit ee

Ds Brussaa

over wij on

= Nederlan

Hier en d

ten benoe

Kerken

Maar ner

ijk van die

Zoodra d

lijk onze aa